

Onmogelijk om in passie te leven

VOORSTELLING Toneelgroep Amsterdam speelt in Londen. Het stuk 'Obsession' is een vreemde mix van soberheid en uitleggerig expressionisme. tekst **Sara van der Kooi**

OBSESSION

Regie Ivo van Hove

Toneelgroep Amsterdam
& The Barbican, Londen

★★★★★

'Gino don't leave me!' Wanhopig klampt barvrouw Hanna zich vast aan haar geliefde die ook haar redder uit haar verstikkende huwelijk moet zijn. Ze slaat haar lange armen en benen om hem heen. Gino, een knappe zwerver, houdt evenveel van haar als zij van hem. 'Come with me!', dringt hij aan. Kom met me mee, verlaat je man. Maar dat is te veel gevraagd voor Hanna. Ook al heeft ze een bloedhekel aan haar man Joseph; de veiligheid van een huis, eten en een zekere vorm van aanzien achter zich laten, dat kan ze niet. Gino echter is een vrije geest die ruimte nodig heeft, hij kan en wil niet blijven.

Om deze onmogelijke strijd draait het in de voorstelling 'Obsession' van Toneelgroep Amsterdam, een samenwerking met het Londense kunstencentrum The Barbican, in regie van Ivo van Hove. Toneelgroep Amsterdam is daar een jaar lang artist-in-residence, wat betekent dat er drie voorstellingen van Van Hove gespeeld worden: twee hernemingen van eerdere successen, en Obsession als nieuwe voorstelling met een Nederlands-Engelse cast, waaronder Halina Rijn en 'The young pope', steracteur Jude Law als het noodlottige liefdespaar. Gijs Scholten van Aschat speelt de botte echtgenoot Joseph.

Gedreven door hun liefde komen Hanna en Gino ertoe Joseph te doden. Maar zelfs als het obstakel uit de weg is geruimd, lukt het hen niet om gelukkig samen te zijn. Gino voelt zich gekooid in het leven, dat Hanna gewoon lijkt voort te zetten alsof er niets is gebeurd. Ruzies, pogingen om elkaar te bereiken, apathie en onbegrip wisselen elkaar af.

Uiteindelijk komen ze toch weer echt bij elkaar (als de levensverzekering van Joseph is uitgekeerd, ze niet langer aan het huis vastzitten en Hanna zwanger blijkt) maar op hun vlucht voor de politie overlijdt Hanna. Als het allemaal niet zo treurig was, zou je lachen om hoe het noodlot hen achtervolgt.

Dit melodrama is een bewerking van Luchino Visconti's film Ossessione uit 1942, een voor zijn tijd opvallend realistische film. De keuze kwam voor Van Hove voort uit een fascinatie voor de menselijke drang naar passie en de onmogelijkheid om het leven volledig vanuit passie te leven. Op zijn zachtst gezegd opvallend, in het licht van Van Hove's reputatie als strenge en onderkoelde theatermaker. Maar met deze acteerkanonnen kom je qua passie natuurlijk al een heel eind.

Het realisme van de oude Visconti echter, dat werkt niet op het toneel. Scenograaf Jan Versweyveld maakte daarom een vrij kaal decor met een minimalistische zwarte bar en aan de andere kant een vierkante zuil met een kraan en klein bad, die tevens dienst doet als bezemkast.

Boven de houten vloer hangen een automatisch aangedreven accordeon en een enorm motorblok dat de vrachtwagen van Joseph verbeeldt. In combinatie met grote projecties van de getergde gezichten van Reijn en Law en een pompeuze soundscape vol overdreven geluidseffecten zoals het geruis van de zee wanneer Gino een schelp tegen zijn oor drukt, wordt Obsession een vreemde, bijna kitscherige mix van soberheid en uitleggerig expressionisme.

Dat geldt eigenlijk ook voor de rest van de voorstelling. Wat ook niet meehelpt is dat de tekst zo houterig geschreven is dat hij onwillekeurig op de lachspieren werkt. De psychologische diepgang van de personages is ook nogal beperkt. Gino en Hanna zijn vanaf het begin smoor op elkaar, maar veel meer dan een fysieke drang is het niet.

Niet vreemd misschien, gezien de sexy lichamen van Law en Reijn, maar als theaterbezoeker wil je toch meer. Vooral Law als gevoelige sterke man is eentonig om naar te kijken. Maar ook Reijn geeft haar personage weinig kleur.

De meest interessante rol is verrassend genoeg die van de zwerver Johnny. Hij probeert Gino te overtuigen om met hem mee te gaan, weer op pad. Robert de Hoog (die van de Nederlanders het meest accentloos Engels spreekt) maakt van hem een ongrijpbare jongen, stoer en vrij maar hunkerend naar nabijheid. De onuitgesproken lading die tussen

hem en Gino hangt, is vele malen interessanter dan die tussen Gino en Hanna.

Dit soort verrassende liefdevolle en uitbundige momenten, met als toppunt de aria van Gijs Scholten van Aschat waarin hij niet alleen Hanna maar ook Gino liefheeft, zorgen ervoor dat Obsession toch onderhoudend blijft.

www.tga.nl

Het melodrama is een

*bewerking van Visconti's
film 'Obsessione' uit 1942.
Het realisme van de oude
Visconti echter, dat werkt
niet op toneel.*

Scène uit 'Obsession'. Jude Law en Halina Reijn. FOTO JAN VERSWEYVELD